

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus jättis endiste politseijuhtide õigeksmõistmise jõusse

Riigikohus jättis endiste politseijuhtide õigeksmõistmise jõusse

2. jaanuar 2026

Riigikohus jättis muutmata Eerik Heldna, Elmar Vaheri ja Aivar Alavere õigeksmõistmise kriminaalasjas, mis puudutas Heldnale politseipensioni määramist.

Prokuratuur süüdistas Heldnat selles, et ta esitas politseipensioni saamiseks Vaheri ja Alavere kaasabil Sotsiaalkindlustusametile (SKA) valeandmeid, mille alusel tekkis tal politseiteenistuse staaž alates aprillist 2019. Tegelikult oli Heldna sel ajal politseinik ainult vormiliselt, sest ta oli ametis Kaitseväes ning hiljem Maksu- ja Tolliametis (MTA).

Nimelt asus üle 20 aasta politseis ja kaitsepolitseis töötanud Heldna 2018. aastal ametisse Kaitseväe Luurekeskuse ülema asetäitjana, kuid tulevikus eripensioni saamiseks pidi ta olema 2019. aasta lõpu seisuga politseiteenistuses. Lisaks vajas Heldna veel paari aastat politseistaaži, et taotleda eripensioni juba enne 50-aastaseks saamist.

Seetõttu leppis Heldna 2019. aasta alguses tollase Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) peadirektori Elmar Vaheri ja Keskkriminaalpolitsei juhi Aivar Alaverega kokku, et ta võetakse PPA teenistusse. Politseist viidi Heldna kohe üle oma senisele ametikohale Kaitseväkke ja aasta hiljem MTA-sse, kus ta tegutses tolliosakonna juhina. 2022. aasta mais esitas Heldna SKA-le avalduse politseipensioni saamiseks.

Riigikohus ei kujundanud tänases otsuses seisukohta, kas Heldna politseiteenistusse võtmine oli lõpuni õiguspärane. Samas ei teinud PPA Heldnat teenistusse võttes ühtegi nii rasket viga, mis oleks muutnud alates 2019. aastast tekkinud politseistaaži alusel eripensioni taotlemise kuriteoks.

Riigikohus nõustus maa- ja ringkonnakohtuga, et seadus ei keela politseiametniku teise asutusse üleviimist kohe tema teenistusse asumise päevast. Samuti on võimalik võtta politseiteenistusse inimene, kes on juba teises asutuses ametis ja lähetatakse sinna kohe tagasi. Heldna täitis lähetuse ajal ametikohti, kus seaduse järgi politseiteenistuse staaž jätkub – seega tegi ta riigile pensioni eest ka vastusoorituse.

Riigikohus nentis, et Heldna karjäärivalikute peamine suunaja oli sel perioodil politseipensioni väljateenimine. Kui Vaher ja Alavere poleks lähetusega nõustunud, oleks Heldna asunud tõenäoliselt tööle politseiametnikuna PPA-s. Samas pole alust arvata, et Heldna tööpanus juhtival kohal Kaitseväes ja hiljem MTA-s oli riigi kui terviku seisukohalt väiksem kui mõnel nii-öelda juhuslikul ametikohal PPA-s. Seega ei saa rääkida ka riigi kui terviku huvide kahjustamisest.

Ühtlasi puudus Heldnal tahtlus kuriteo toimepanemiseks, sest ta ise pidas SKA-le esitatud staažiandmeid õiguspäraseks. Riigikohus märkis, et süüdistatavale oli juba pensioniavalduse esitamise ajal teada, et kaitsepolitsei näeb tema tegevuses võimalikku kuritegu. Kui Heldna oleks kindlalt arvanud, et SKA-le esitatud andmed on valed, poleks ta sellises olukorras tõenäoliselt eripensioni taotlenud.

Kuigi tegemist polnud kuriteoga, on Riigikohtu hinnangul siiski kaheldav, kas Vaheri käitumine Heldna politseiteenistusse võtmisel ning teistesse asutustesse lähetamisel oli eetiline ja läbipaistev. Vaher andis oma sõbrale võimaluse teenida välja politseipension, aga niisugust võimalust ei saanud kõik sarnases olukorras olnud endised politseiametnikud. Seetõttu võis olla tegemist inimeste ebavõrdse kohtlemisega.

Eelneva järelduse puhul võttis Riigikohus arvesse ka seda, et seaduses sätestatud politseipensioni määramise tingimused on vastuolulised. Ainuüksi vormilistel põhjustel jääb pensionist ilma osa endisi politseiametnikke, kelle tööpanus on olnud sisuliselt sama suur või suuremgi kui pensioni saanud kolleegidel.

*Riigikohtu otsusega saab tutvuda**siin** [1] ja kohtunik Juhan Sarve konkureeriva arvamusega**siin** [2]. Sarv oli küll nõus süüdistatavate õigeksmõistmisega, kuid mitte selle põhjendustega.*

Teate sisestas:

Arno Põder
pressiesindaja
arno [dot] poder@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-jattis-endiste-politseijuhtide-oigeksmoistmise-jousse>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/et/lahendid/?asjaNr=1-24-244/85>

[2] <https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/1.%20Uudised/2025/1-24-244e.pdf>